

సాధారణ తెలుగు - సాహితీ సారభం

పాఠ్య ప్రణాళిక

యూనిట్ 1 (ప్రాచీన కవిత్వం) :

రాజనీతి - నన్నయ్య - ఆంధ్రమహాభారతం - సభాపర్వం - ప్రథమాశ్వాసం (26 నుండి 57 పద్యాలు)

నన్నయ్య - కవిపరిచయం - ప్రజాపాలన - నాడు, నేడు
రాజనీతి - పాఠ్యాంశ ఇతివృత్తం - రాజనీతి పాఠ్యాంశ సందేశం

యూనిట్ 2 (ఆధునిక కవిత్వం) :

గజ్జిలం - జాషువా - ప్రథమభాగం (1- 40 పద్యాల వరకు)

గుర్రం జాషువా - కవి పరిచయం, కవితా శైలి - కావ్య రచనా నేపథ్యం
గజ్జిలం పాఠ్యాంశ ఇతివృత్తం - పాఠ్యాంశ సందేశం

యూనిట్ 3 (కథానిక) :

అలరాసపుట్టిళ్ళు - కళ్యాణ సుందరీ జగన్నాథ్

రచయిత్రి పరిచయం - కథానేపథ్యం, సందేశం
కథాంశం - పాత్ర చిత్రణ

యూనిట్ 4 (నవల) : అసమర్థుని జీవయాత్ర - గోపీచంద్

గోపీచంద్ - రచయిత పరిచయం - నవల నేపథ్యం
నవల ఇతివృత్తం, పాత్ర చిత్రణ - నవలా సందేశం

యూనిట్ 5 జీవిత చరిత్ర :

వేమన జీవిత చరిత్ర - చిలుకూరి సత్య సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి

వేమన జీవిత నేపథ్యం - రైతు జీవితం వేమన
యోగిగా మారిన వేమన - సామాజిక సందేశం

సంధికార్యాలు :

సంస్కృత సంధులు : సవర్ణచీర్ణ, గుణ, యణాదేశ, వృద్ధి

తెలుగు సంధులు : అత్వ, ఇత్వ, ఉత్వ, త్రిక, గసడదవాదేశ, ద్విరుక్తటకార

సమాసములు : తత్పరుష, కర్తృధారయ, ద్వంద్వ, ద్విగు, రూపక, బహువ్రీహి

అలంకారములు :

శబ్దాలంకారాలు : వృత్తనుప్రాస, ఛేకానుప్రాస, లాటానుప్రాస, అంత్యానుప్రాస

అర్థాలంకారాలు : ఉపమ, ఉత్పేక్ష, రూపక, స్వభావోక్తి, అర్థాంతరన్యాస, అతిశయోక్తి, క్లేష

ఛందస్సు : వృత్తాలు : ఉత్పలమాల, చంపకమాల, శార్దూలము, మత్తేభము

జాతులు : కందం

ఉపజాతులు : ఆటవెలది, తేటగీతి, సీసం

ప్రథమ సంవత్సరం తెలుగు (సాహితీ సౌరభం) 1వ సెమిస్టరు

మాదిరి ప్రశ్నపత్రం

Course Code : 23TELT01

Telugu-I

Max. Marks: 70M

Time : 3 Hrs.

Pass Min : 28M

*****

1. ఈ క్రింది పద్యాలలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యములు రాయండి. 1×08 = 08 మా

ఉత్తమ మధ్యమాధమ నియోగృత బుద్ధి నెఱింగా వారి న
యుత్తమ మధ్యమాధమ నియోగములన్ నియమించితే నరేం

ద్రోత్తమ! భృత్యకోటికి ననూనముగా దగు జీవితంబు లా
యుత్తము సేసి యితై దయ నయ్యయి కాలము దప్పకుండగన్ (లేదా)

ప్రతిమల పెండ్లి సేయుటకు వందలు వేలు వ్యయించు గాని దు:
భీతు లైన పేదల ఫకీరుల శూన్యములైన పాత్రలన్

మెతుకు విదల్ల దీ భరతమేదిని ముప్పది మూడు కోట్ల దే
వత లెగవడ్డ దేశమున భాగ్యవిహీనుల క్షుత్తు లాఱునే
- 2) ఈ క్రింది వానికి సందర్భ సహిత వ్యాఖ్యలు రాయండి.
1) ఋణములితై యుత్తమ బుద్ధిన్ (లేదా) వార్తయంగు జగము వల్లిల్లు చున్నది 1×03 = 03 మా
2) భోజనము పెట్టు వానికి భుక్తిలేదు (లేదా) సత్యవాక్యమునకు చావులేదు 1×03 = 03 మా
- 3) నారదుడు ధర్మరాజుకు చెప్పిన రాజనీతిని సంగ్రహంగా తెలపండి (లేదా)
పంచముడు గజ్జలంతో తన ఆవేదనను నివేదించిన విధానాన్ని వివరించండి. 1×10 = 10 మా
- 4) 'అలరాస పుట్టిళ్ళు' కథాంశాన్ని తెలపండి (లేదా)
సత్యవతి, చెంగల్వారాయుడు ప్రేమ వృత్తాంతాన్ని చెప్పండి. 1×10 = 10 మా
- 5) సీతారామారావు పిచ్చిపట్టి చేసిన పనులేవి? (లేదా)
సీతారామారావు భార్య సంసారాన్ని నెట్టుకొచ్చిన తీరు తెల్పండి. 1×10 = 10 మా
- 6) వేమనకు కవిగా మారిన తీరు తెల్పండి. (లేదా)
వేమన జీవిత చరిత్రను సంగ్రహంగా వివరించండి. 1×10 = 10 మా
- 7) ఈ క్రింది వానిలో రెండిటిని సంధి విడదీసి సంధిపేరు తెలపండి. 2×02 = 04 మా
1. ధర్మార్థములు 2. అష్టాంగములు 3. ఇల్లుసేలి 4) అభ్యంతరము
- 8) ఈ క్రింది వానిలో రెండిటికి విగ్రహవాక్యం రాసి సమాసం పేరు తెలపండి. 2×02 = 04 మా
1. అష్టాంగములు 2. ధనధాన్యములు 3. అసాధ్యము 4. క్షుదానలము
- 9) క్రింది పద్యంలో అలంకారం గుర్తించి లక్ష్య లక్షణ సమన్వయం చేయండి. 1×04 = 04 మా
ముక్కు మొగమున్న చీకటి ముద్దవోలె
విహరణము సేయసాగె గజ్జల మొకండు
దాని పక్షానిలంబున వాని చిన్న
యాముదపు దీప మల్లన నాఠివోయె (లేదా)
అతిశయోక్తి అలంకారాన్ని నిర్వచించి సోదాహరణంగా వివరించడం .
- 10) క్రింది పద్యపాదం గురు లఘువులు, యతి ప్రాసలు గుర్తించి గణవిభజన చేసి ఏ పద్యమో తెలపండి. 1×04 = 04 మా
ఉత్తమ మధ్యమాధమ నియోగృత బుద్ధి నెఱింగి వారి న

తేటగీతి పద్య లక్షణాలను సోదాహరణంగా వివరించండి. (లేదా)